

Posudek oponentky bakalářské práce Barbora Zezulková: Analýza České pirátské strany

Bakalářská práce Barbory Zezulkové je věnována České pirátské straně. Autorka si klade následující výzkumné otázky (s. 9): K jaké ideologii nebo ideologiím lze zařadit Českou pirátskou stranu? Lze označit Českou pirátskou stranu jako antisystémovou, protestní či antiestablishmentovou formaci?

V teoretické části práce se autorka nejprve věnuje představení deseti politických ideologií. Poté představuje koncepty antisystémové, protestní a antiestablishmentové strany. Empirická část práce nejprve představuje hlavní milníky vývoje ČPS, věnuje se organizační struktuře strany, rozboru programu a rétoriky v tiskových zprávách strany. Výsledkem práce autorky shrnutým v závěru práce je potvrzení vlastního sebeoznačení strany za „liberální ideologii s prvky socialismu a důrazem na environmentální téma.“ (s. 64), na ose levice-pravice stranu umisťuje od středu doleva. Z hlediska vztahu k ostatním aktérům stranického systému autorka ČPS chápe jako prosystémovou, ovšem protestní a antiestablishmentovou, s proměnou tohoto profilu po volbách 2017.

Vzhledem k tomu, že ČPS je v českém stranickém systému novým relevantním aktérem, souhlasím s autorkou v tom, že je to pro bakalářskou práci relevantní výzkumný cíl. Jisté výhrady však mám k pojetí práce v několika oblastech:

V otázce programatiky strany autorka představuje množství modelových ideologií, přičemž vychází pouze z učebnicového textu A. Heywooda. Vzhledem k tomu, že první analýzy programatiky pirátských stran i konkrétně ČPS již v českém prostoru vznikly (autorka sama na ně upozorňuje na s. 11-13), a souhlasně se přiklání k závěru o liberálním programu strany s odkazy k environmentální programatice, považovala bych za vhodné, kdyby autorka na jejich výsledcích stavěla a pokročila na tomto základě v analýze hlouběji. Tj. namísto představení množství ideologií, které jsou v kontextu ČPS nerelevantní, se mohla věnovat spíše různým vývojovým větvím a typům liberální ideologie, a zařadit ČPS co nejkonkrétněji v jejich rámci. Případně mohla programatiku ČPS srovnat se zjištěními o jiných pirátských stranách a ukázat, v jakých oblastech se shodují či odlišují a proč. Výhradu mám i k odůvodnění výzkumné otázky, zda ČPS je antisystémovou stranou. Při letmé znalosti programu a chování strany na mě otázka působí jako poměrně triviální s jasnou odpovědí, že o antisystémovou stranu v žádném případě nejde. Autorka otázku obhazuje citacemi z internetových komentářů (zejména Bohumila Doležala) a debat na sociálních sítích, nepřesvědčuje mě ale (na rozdíl od otázky o protestnosti/antiestablishmentovosti) o její relevanci. Poslední výhradu z hlediska struktury a zaměření práce mám k zařazení poměrně rozsáhlé kapitoly o vnitřní organizaci strany, u níž mi není zřejmé, jakým způsobem přispívá k zodpovězení výzkumných otázek.

V empirické kapitole se autorka snaží zkoumat ČPS kvalitativní obsahovou analýzou, v níž bude srovnávat hlavní ideové výstupy jednotlivých ideologií s programy ČPS (2013, 2017). Tento záměr by však mohl být proveden precizněji. Empirická kapitola na mě působí spíše jako výtah z programů strany, v nichž se ale avizovaná analytická práce, tj. srovnávání s modely jednotlivých ideologií, ztrácí. Srovnávání s těmito modely by bylo obtížné i proto, že autorka v teoretické části nepředstavuje ideologie příliš podrobně. Není proto možné např. informace o kulturním programu Pirátů spojit

se žádnou konkrétní ideologií. Tabulky se základními znaky jednotlivých ideologií, které autorka slibuje využívat, bohužel v analýze programatiky nemají důležitější roli. Výsledek shrnutý v závěru je proto více shrnutím vypsaných informací než analytickým výstupem.

Analýzu rétoriky strany v tiskových zprávách, kterou autorka spojuje se zařazením ČPS jako antisystémové/protestní/antiestablishmentové formace považují za zdařilejší. Přestože zde autorka nepředstavuje jasný výzkumný postup (tj. na základě čeho vybírala konkrétní citáty a situace, proč se věnuje analýze až v roce 2017), dochází ke srovnání chování představitelů strany s prvky jednotlivých teoretických konceptů. Její zjištění o posunu rétoriky hlavních představitelů související se vstupem do Sněmovny je zajímavý. Byla bych ale ráda, kdyby se autorka v průběhu obhajoby zamyslela nad otázkou, zda lze skutečně rétoriku nových stran, v níž se vymezují proti etablovaným stranám, chápat jako identifikační znak antiestablishmentové strany?

Autorka využívá velkého množství zdrojů českého i mezinárodního původu, včetně aktuální literatury týkající se teoretických konceptů i empirického výzkumu pirátských stran. Je zde však patrná nevyváženost: v části věnované ideologiím vychází pouze z Heywoodova textu, zatímco v části věnované druhé výzkumné otázce se příkladně věnuje vývoji konceptů za využití relevantní a aktuální zahraniční literatury. V analytické části využívá velkého množství zdrojů. Z hlediska formální úpravy jsem v práci sice opakovaně narazila na problém shody přísudku s podmětem, překlady či žurnalismy, formální stránka práce ale nevybočuje ze standardu akademických textů na bakalářské úrovni.

Otázky k obhajobě:

- 1) Proč se v textu věnujete stanovám ČPS? Jakou výzkumnou otázku tím zodpovídáte?
- 2) Může antiestablishmentový apel existovat pouze jako volební strategie, která je přirozená stranám, které dosud jsou mimo systém (tj. kritika etablovaných stran), bez toho, aby šlo o antiestablishmentovou stranu?

Závěrem: autorka si vybrala relevantní výzkumné téma a dokázala v něm definovat vhodné výzkumné otázky. Chvályhodné je množství empirického materiálu, který nastudovala. Práci by ale svědčila lepší struktura a zaměřenost. Zejména v empirické části mohla práce lépe propojovat teoretické koncepty s reálnou programatikou strany, a tím přinést hlubší analytický vhled nad rámec popisu. Přestože téma mohlo být vytěženo více, autorka prokázala schopnost samostatné akademické práce na bakalářské úrovni, a proto text doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové, 20. 5. 2019

Mgr. Petra Svačinová, Ph.D.